

ה"ת 66421/10/18 - משטרת ישראל- הגנת הסביבה נגד ויקטור גאלי

בית משפט השלום ברמלה

ה"ת 66421-10-18 גאלי ואח' נ' משטרת ישראל - מדור הגנת הסביבה (רמלה)

מספר בקשה: 18

משטרת ישראל- הגנת הסביבה

ויקטור גאלי

בפני
מבקשת
נגד
משיב
כבוד השופט אייל כהן

החלטה

לפניי מחלוקת בשאלה האם יש להורות, כתנאי ל"שחרור" תפוס, כי בעליו יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה באמצעות התפוס.

נגד המשיב מתנהלת חקירה בחשד לביצוע עבירות שונות ולרבות מכוח סעי' 13 לחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984; סעיף 215 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; סעיף 4 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968; סעיף 4 לחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957 ועוד.

המשיב חשוד בכך כי השליך לנחל איילון, יחד עם אחרים, כמויות גדולות של פסולת בניין, בקרבת מושב זיתן, וגרם בכך לנזק משמעותי, עד כדי חסימת הנחל.

בהחלטתי מיום 18.11.18 קיבלתי את בקשת המבקשת והוריתי על תפיסת ארבע משאיות ומחפרון מידי המשיב. ערר על החלטה זו נדחה.

בחלוף העיתים, עתרה המבקשת להארכת תוקף החזקת התפוסים. המשיב התנגד לבקשה. בדיון מיום 7.5.19 השכילו הצדדים להגיע לידי הבנות לפיהן יוארך התוקף כמבוקש למשך 60 ימים, בכפוף ל"שחרור" משאית מסוימת ונגררת הצמודה לה, לחזקת המשיב. עוד הסכימו על מספר תנאים נוספים, שעיקרם הפקדה כספית, איסור דיספוזיציה, שיעבוד התפוס, ביטוחו לטובת המבקשת ועוד. הסכמת הצדדים קיבלה תוקף של החלטה.

אגב הגעת הצדדים לאותה הסכמה, עתרה המבקשת לכך כי המשיב יחתום בנוסף גם על התחייבות בסך 50,000 ₪, להימנע מביצוע עבירות באמצעות המשאית והנגררת (להלן גם: "התנאי"). המשיב התנגד לתנאי זה. הצדדים טענו בסוגיה ובהתאם להסכמתם הגישה המבקשת השלמה קצרה בכתב לטיעונה ובה גם התייחסות ב"כ המשיב לה.

לשיטת ב"כ המבקשת, חתימה על התחייבות כאמור היא דבר מקובל ורווח במצבים מעין אלה. המדובר בתנאי "קל" שאין בו כדי להכביד אלא אך למנוע מן המשיב להמשיך ולבצע עבירות באמצעות התפוסים המשוחררים. קל וחמר ראוי להורות כן בנסיבות, לאחר שהמבקשת הסכימה לפנים משורת הדין לשחרר חלק מן התפוסים, בשים לב למצבו הכלכלי הנטען של המשיב. בלעדי תנאי זה, כך נטען, אין שוב "חרב" על צוואר המשיב. המבקשת הוסיפה וטענה כי בית המשפט רשאי להורות כאמור מכוח סעי' 36 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (**להלן: "הפקודה"**). סעי' זה מורה כי בית המשפט רשאי בפסק דין או בצו מיוחד לצוות מה יעשה בתפוס וכי הוראות הסעי' באות להוסיף על סמכויות בית המשפט לפי כל דין אחר.

לשיטת ב"כ המשיב, לא ניתן להורות על התחייבות להימנע מעבירה, אלא לאחר גזר דין. המשיב בגדר חשוד בביצוע עבירה בלבד. התנאי המבוקש מיותר והסתמכות המבקשת על סעי' 36 לפקודה אינה רלבנטית באשר סעי' זה חל בנסיבות שלאחר הגשת אישום.

לאחר ששמעתי בקשב רב את טיעוני הצדדים ועיינתי בנדרש, נחה דעתי כי הדין עם המשיב.

עסקינן בתפיסה "פסד"פית". הלכה היא, כי על התפיסה להיות לתכלית ראויה. שלש התכליות העיקריות לתפיסה הן מניעת עבירות; חילוט עתידי במסגרת גזר הדין והצגת החפץ כראיה במשפט (בש"פ 342/06 **חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל**, מיום 12.3.06).

בשים לב לפגיעה בזכות בעל התפוס בקניינו, חובה על בית המשפט לבחון האם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית התפיסה באופן שבו הפגיעה בו תהא פחותה [רע"פ 1792/99 **גאלי נ' משטרת ישראל**, פ"ד נג (3), 312]. תפיסת החפץ, החזקתו וחילוטו נבחנים נוכח תכליות הדין, הזכויות המהותיות והאינטרסים השונים המשמשים בזירה.

תנאי השחרור נועדו, אם כן, להבטיח איזון ראוי בין זכות המשיב בקניינו ולבין הבטחת יכולתה המעשית של המבקשת לממש את התכליות הנ"ל.

ההחלטה בשאלה מה יעשה בחפץ התפוס, היא החלטה "in rem" באשר לחפץ. הרציונאל הוא כי קיימת תחולה להוראות הפרק הרביעי לפקודה, שעניינו "תפיסת חפצים", מקום בו נפל פגם בחפץ, בין אם נעברה בו או עומדים לעבור בו עבירה ובין אם מתקיים תנאי אחר מתנאי סעי' 32 לפקודה.

"התחייבות להימנע מעבירה" היא אחד מסוגי העונש אותו רשאי בית המשפט להשית על נאשם שהורשע, בהתאם למפורט בסעי' 72 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם רשאי בית המשפט להורות לחשוד בפלילים לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה, במסגרת החלטה שעניינה שחרורו תפוס לחזקתו, די אם אציין לענייננו כי החלטה מעין זו מוקשית בעיניי.

הוראות הפרק הרביעי לפקודה מתייחסות כאמור לחפץ תפוס (- ובעניינו- בשלב התפיסה הזמנית, בעוד המשיב בגדר חשוד). הוראת סע' 72 הנ"ל סע' מופנית, כמובן, לעבר אדם, מורשע בפלילים. הדעת נותנת כי צריך להתקיים טעם של ממש- וספק אם קיים הוא- לערבב בין "עולמות" אלה, בבחינת מין בשאינו מינו, הן באשר לשלבי ההליך ומאפייניהם והן באשר לשוני אדם למול חפץ.

לא למותר יהא לציין, כי התחייבות להימנע מעבירה אף אינה באה בגדר תנאי השחרור הקיימים בעניינו של חשוד, מכוח סע' 48 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), תשנ"ו- 1996. הניסיון השיפוטי מלמד כי בתי המשפט אף לא נוהגים להשית תנאי מעין זה. אף לו נהגו כך, ספק אם היה מקום לערוך גזירה שווה משם לעניין שחרור תפוסים.

צודקים באי כוח המשיב בטיעונם לפיו ענינה של הוראת סע' 36 לפקודה בשלב מאוחר לשלב בו מצוי תיקנו זה (להרחבה באשר לסע' ראו בש"פ 2013/13 **מדינת ישראל נ' עודד גולן ואח'**, מיום 16.10.13). הוראת סיפא הסע' לפיה אין הוא בא אלא להוסיף על סמכויות בית המשפט לפי כל דין אינה רלבנטית בעניינו, גם בשל כך.

אף לגופם של דברים, לא אוכל לקבל את טענת המבקשת לפיה בהעדר חיוב המשיב בתנאי האמור, שוב אין "חרב" על צווארו. ה"חרב" הקיימת אמורה להיות מונפת מעל החפץ ולא מעל בעליו. תנאי השחרור עליהם הסכימו הצדדים ראויים, ויש בהם כדי להבטיח את אינטרס הציבור. די אם אציין כי ממילא אמור המשיב לחתום גם על התחייבות עצמית בסך ₪ 450,000 שלא לבצע דיספוזיציה בתפוסים המשוחררים. ככל שיחטא המשיב, חלילה, בביצוע עבירות, תוכל המבקשת לנקוט כלפיו בכלל האמצעים העומדים לרשותה בחוק. אין כל הצדקה לחייב את המשיב, בנוסף, בביצוע התנאי המבוקש, שמטיבו אין הוא מופנה כלפי התפוס (בשונה מיתר התנאים שסוכמו).

אשר על כן, הבקשה נדחית.

הצדדים יפעלו בהתאם להחלטה מיום 7.5.19, לעניין שחרור התפוסים בתנאים האמורים שם.

ניתנה היום, ז' אייר תשע"ט, 12 מאי 2019, בהעדר הצדדים.